

Het contract werd ten slotte geteekend ¹⁾, maar kostte aan Tollens nog eenige onaangename oogenblikken; den 5en Dec. 1839 schrijft hij aan G. T. N. Suringar: „Ik heb, mijn veel Geachte Vriend! uwe bezending van 22 November in de volkomenste order ontvangen, en bedank U wel hartelijk voor Uwe onbekrompenheid. Alles is in de perfectste order; niets ontbreekt er, zelfs niet de zegeltjes, die hierbij beschreven teruggaan. Ik heb een oogenblik in beraad gestaan, of ik mij om die zegeltjes boos zou maken, maar ik heb tot het tegendeel besloten”. En den 22en Febr. 1841 is het contract betaald: „Ik heb gisteren, mijn Waarde Vriend! de vijf zakken geld, goed verzegeld, wel ontvangen, en, gerust op Uwe accuratesse, dezelve ongeteld geborgen. . . Het zou mij spijten, indien de betaalde fragt van eenig belang geweest ware. Papier op 3 weken zou zeer voldoende geweest zijn. Hierbij het contract met de daarop gestelde quitantie terug. . . Ik zou U vriendelijker voor de prompte voldoening bedanken, indien ik het tegendeel niet gewenscht had . . .” (Rott. 22 febr. 1841).

Niet alleen het zenden van het geld, ook de briefport was duur: „hiernevens, mijn Vriend! de copy voor het 2de blad. Ik wenschte, dat ik middel wist, U die in 't vervolg goedkoop toe te zenden. Indien Gij daar weg op weet, zoo schrijf het mij. Die weg zou spoedig te vinden zijn, indien ik U al de copy in eens kon zenden, doch dat gaat niet: ik moet blad voor blad in mijne snipperuurtjes gereed maken” (12 Sept. 1838).

Brieven en boeken werden veelal per schipper (brief 6 Juli 1843, 15 Oct. 1853), of per diligence verzonden; den 15 Nov. '43 vraagt Tollens zijnen uitgever om hem „ten spoedigste per diligence acht exemplaren in losse bladen en met de omslagen . . . te zenden”. „Deze exemplaren wensch ik naar mijnen smaak, in zijden of satijnen bandjes te laten opmaken en er mijn portret, dat in steendruk zeer goed is uitgevallen, er bij te laten binden”. De exemplaren waren voor acht dames bestemd. Den 15 Oct. 1853 verzoekt hij exemplaren, waarmede hij haast heeft, per schipper tot Amsterdam en van daar per *spoortrein* te expediëeren.

1) Het is in mijn verzameling voorhanden.